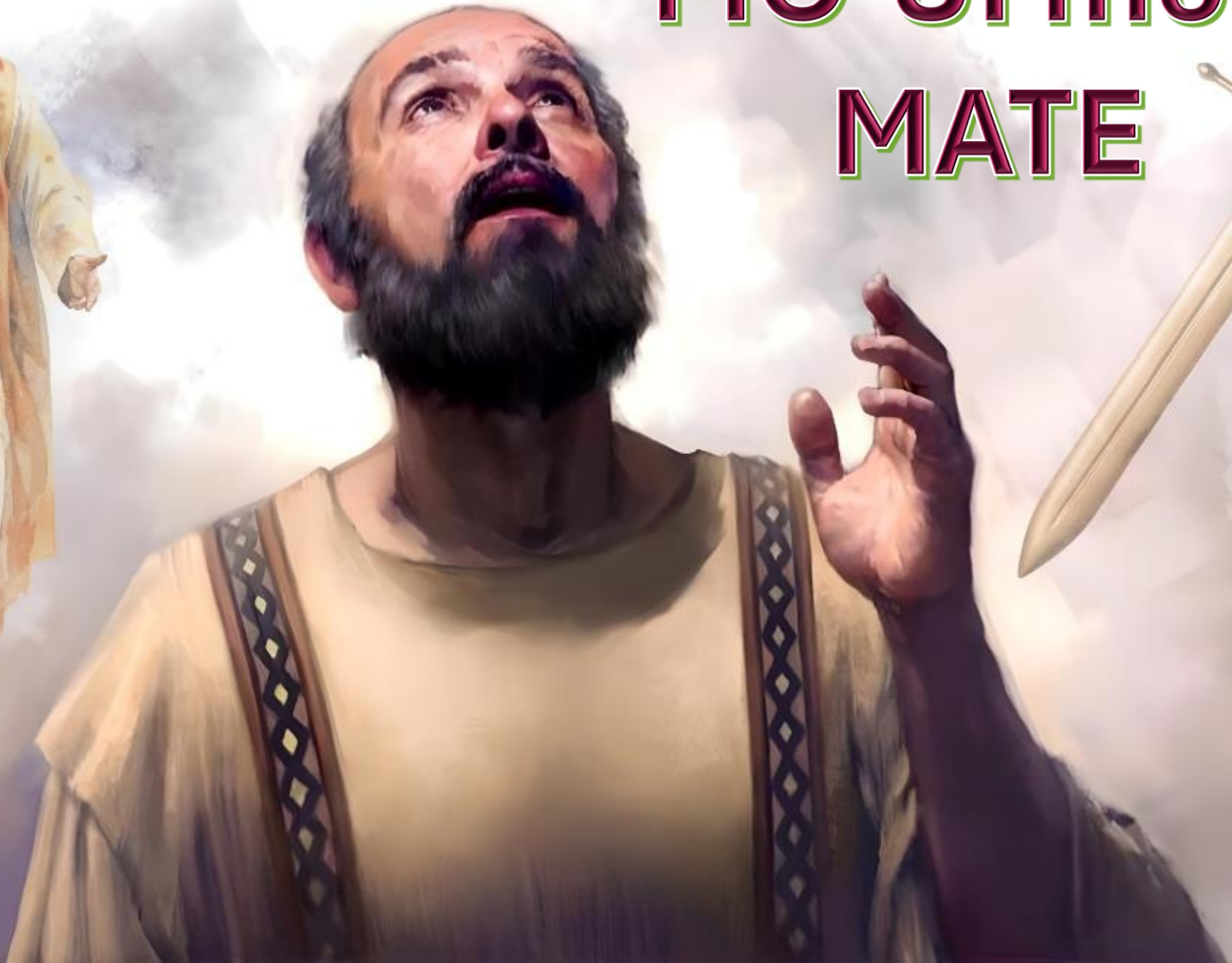

MO'UI mo e MATE

Lesoni 3 ki he
'aho 17 'o
Sanuali 2026

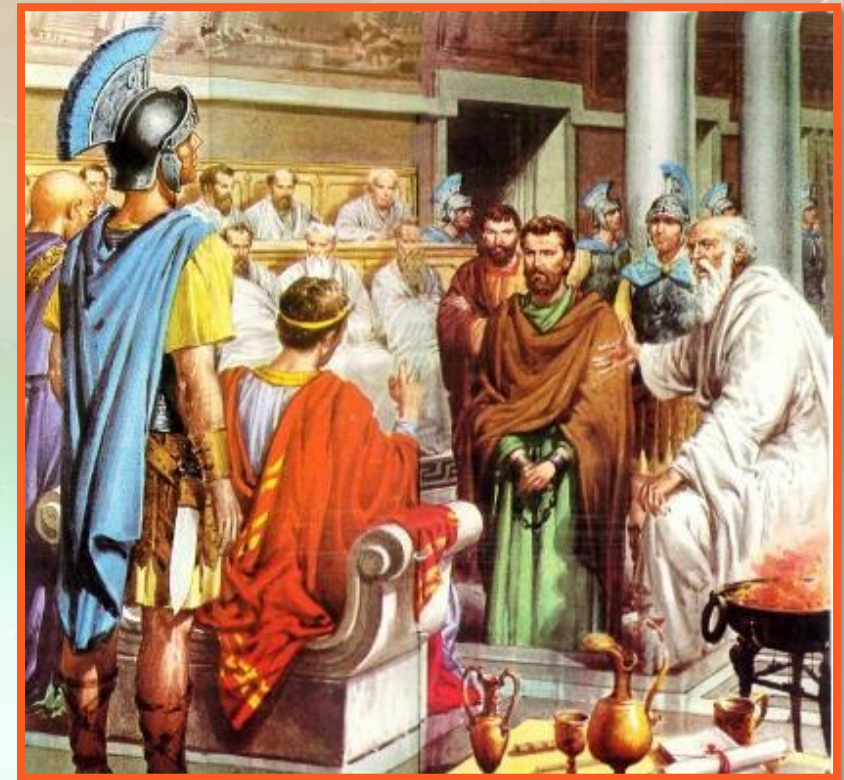
“He ko e
mo‘ui
kiate au
ko Kalaisi
ia, ka ‘e
‘aonga
lahi ‘ae
mate.”

Filipai 1:21

Na'e tatali 'a Paula ke fakamau'i ia 'e he anga fakamamahi ko Nelo. Ko hono kaha'ú na'e fakatu'unga lahi ange ia 'i he loto 'o Sisa kae 'ikai ko e fakamaau totonú.

Ka na'á ne 'ilo'i ko hono iku'angá na'e 'ikai 'i he nima mo'oni ia 'o Nelo, ka 'i he to'ukupu 'o e 'Otuá. Ko ia ai, na'a ne fakapapau'i 'e fakatau'ataina'i ia 'i he ngaahi lotu na'e fai ma'ana 'i he ngaahi siasi.

Neongo ia, kapau na'e 'aonga 'ene pekia ki he ongoongolelei ('o hange ko hono tuku popula ia), na'a ne loto fiemalie ke foaki 'ene mo'ui ma'a Kalaisi.

Ke mo'ui ma'a Kalaisi pe mate ma'a Kalaisi?

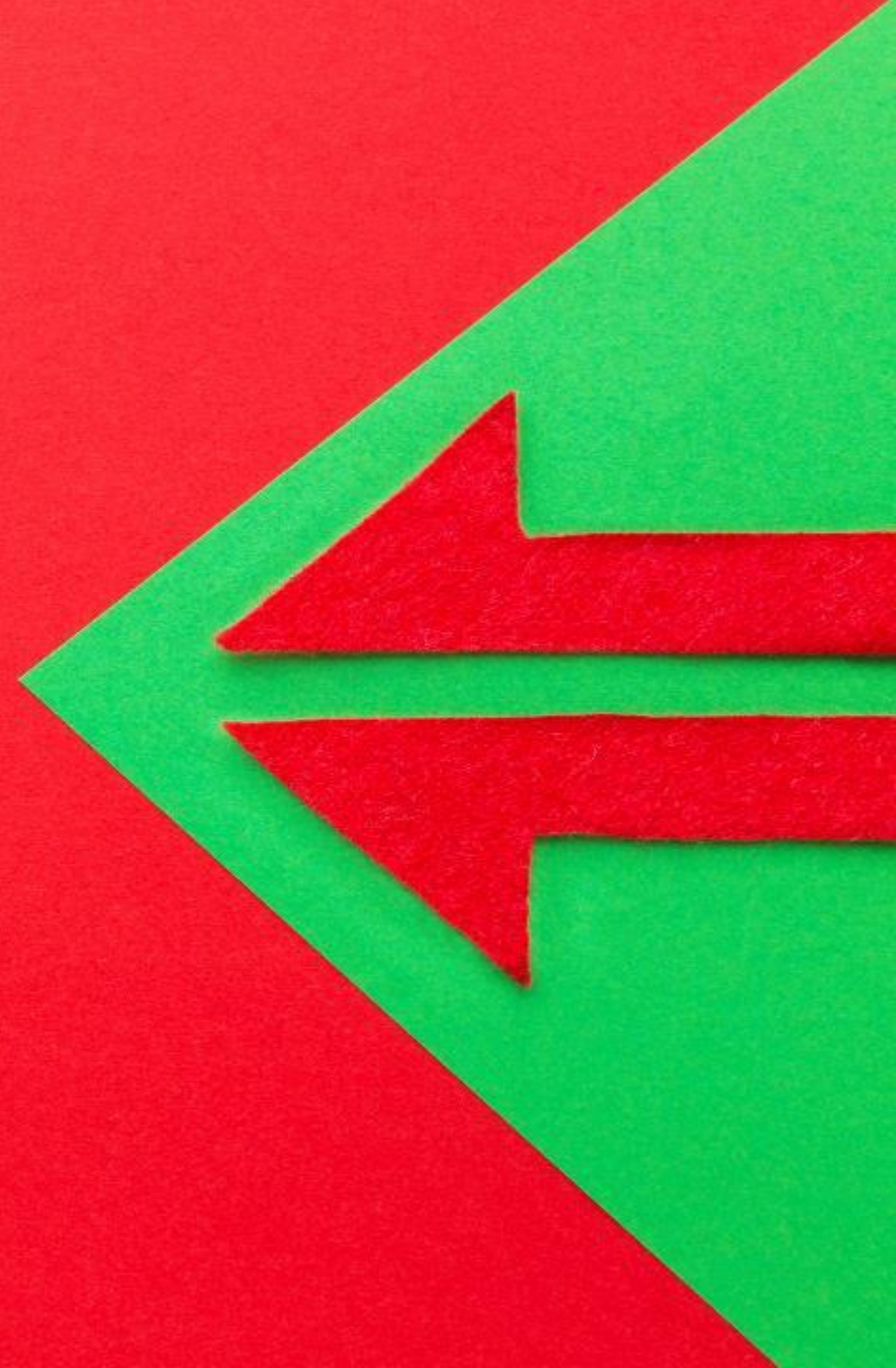
- Na'e hakeaki'i 'a Kalaisi 'ia Paula (Filipai 1:10-20, 25-26)
- Ke mo'ui pe mate ma'a Kalaisi (Filipai 1:21-22)
- Ko e fakamavahe'i 'a Paula (Filipai 1:23-24)

'Oku 'uhinga ki he ha ke mo'ui ma'a Kalaisi?

- 'Ulungaanga 'i ha founa 'oku taau mo e ongoongolelei (Filipai 1:27a)
- Ke tau uouangataha ma'ae ongoongolelei (Filipai 1:27b-30)

KE MO'UI MA'A
KALAI SI PE KE
MATE MA'A
KALAI SI?

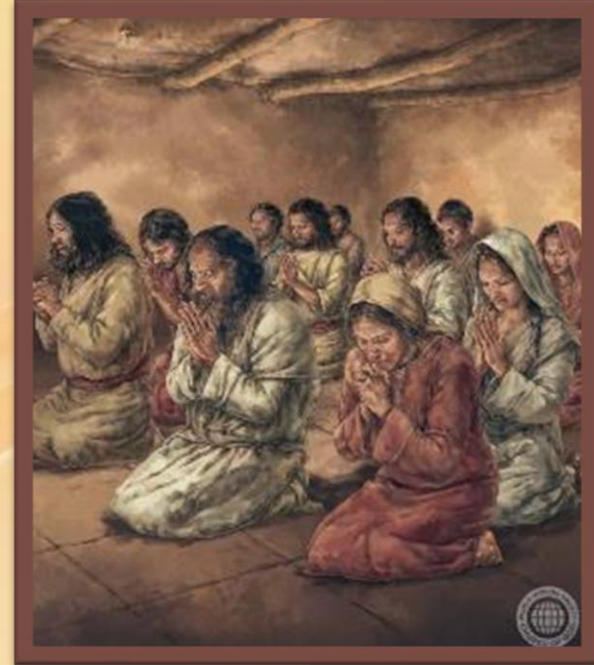

NA'E HAKEAKI'I 'A KALAIISI 'IA PAULA

“O fakatatau ki he'eku holi lahi mo e 'amanaki lelei, ke 'oua na'a ai ha me'a te u mā ai, ka 'i he fai mālohi lahi, ke hangē ko ia 'i mu'a, ke pehē eni foki, 'ae fakaongolelei 'a Kalaisi 'i hoku sino, 'i he mo'ui, pe 'i he mate.” (Filipai 1:20)

Na'e fiefia 'a Paula 'i he ngaahi mamahi na'a ne kataki'i, 'a ia na'e lahi (Kolose. 1:24a; 2 Kolinito 11:23-27) Ko e mo'oni, na'e 'ikai ke ne fiefia 'i he faingata'a'ia, ka 'i he ngaahi 'uhinga na'a ne kataki'i ai 'a e ngaahi faingata'a, ko e taha 'o e ngaahi 'uhinga ko ia ko e lelei na'a ne 'omi ki he siasi 'o Kalaisi (Kolose. 1:24b; 2 Kolinito 11:28). 'I he'ene fa'ifa'itaki kia Sisu 'i he'ene mamahi—pea na'a mo 'Ene pekia na'e hakeaki'i ai 'a Kalaisi 'ia Paula (Filipai. 1:20).

'I he'ene tohi ki he kakai Filipai, na'e fakamahino'i ai 'e Paula, 'i he momeniti ko 'eni, na'e 'ikai ke ne 'amanaki ke hakeaki'i 'a Sisu 'aki 'ene pekia, ka na'a ne 'amanaki 'i he ngaahi lotu 'a e siasi mo e ngaue 'a e Laumalie Ma'oni'oni, ke fakatau'ataina'i ia pea hokohoko atu 'ene tauhi kia Kalaisi 'aki 'ene mo'ui. (Filipai 1:19, 25-26).

Koe'uhi ko e kovi 'oku mafola 'i hotau mamani, 'oku fa'a kau ai 'a e mamahi 'o hange ko e mamahi 'a Kalaisi 'i he mo'ui 'a Kalaisi, pea 'i he ngaahi me'a 'e ni'ihi, ko e mate 'o hange ko e pekia 'a Kalaisi (2 Timote 3:12).

KE MO'UI PE MATE MA'A KALAI SI

"He kiate au, ko e mo'ui ko Kalaisi ia, pea ko e mate ko e tupu." (Filipai 1:21)

Ko e aka 'o e faingata'a'ia kotoa pe 'oku 'i he tau 'o e mamani 'oku fai he 'aho ni 'i he vaha'a 'o e lelei mo e kovi, 'i he vaha'a 'o Kalaisi mo Setane.

Ko ha tau fakalaumalie 'eni, 'a ia kuo pau ke fai 'aki ha ngaahi me'atau fakalaumalie. 'Oku faka'aonga'i 'e he kau muimui 'o e fili 'a e ngaahi me'atau 'oku ta'efakalao ki he kau Kalisitiane (loi, fakaanga, malohi fakato'u, etc.).

Ka 'oku tau faka'aonga'i 'a e ngaahi me'atau hange ko e mo'oni mo e fakamaau totonu (2 Kolinito 6:4-7). Ko e ngaahi me'atau malohi "ke holoki 'a e ngaahi kolotau" (2 Kolinito 10:3-5).

Ka ko e ha 'oku hoko 'i he taimi 'oku mate ai 'a e kau ma'oni'oni 'i he tau? Fakatatau kia Paula, 'oku ma'u 'e he me'a ni ha tupu ma'atautolu (Filipai. 1:21).

Kiate kitautolu 'oku faivelenga kia Kalaisi, 'oku hanga 'e he mate 'o 'ai kitautolu ke 'oua na'a tau lava 'o a'u ki ai 'a e fili, pea 'oku ne faka'ata'ata kitautolu mei he faingata'a kotoa pe (Palovepi 14:32; 'Isaia 57:1).

KO E FAKAMAVAHE'I 'A PAULA

**"He 'oku 'efihia au 'i he me'a 'e ua, 'oku ou holi ke 'alu, ke u 'ia Kalaisi; 'aia 'oku lelei lahi 'aupito:
Ka ko e nofo 'i he sino 'oku 'aonga lahi ia kiate kimoutolu.." (Filipai 1:23-24)**

Neongo na'e 'ikai ke ne lava 'o fai 'a e tu'utu'uni, ka 'oku haea 'a Paula 'i he vaha'a 'o e ongo me'a 'e ua (Filipai 1:23-24):

Ke mavahe

Ke kau mo Kalaisi

Ke nofo

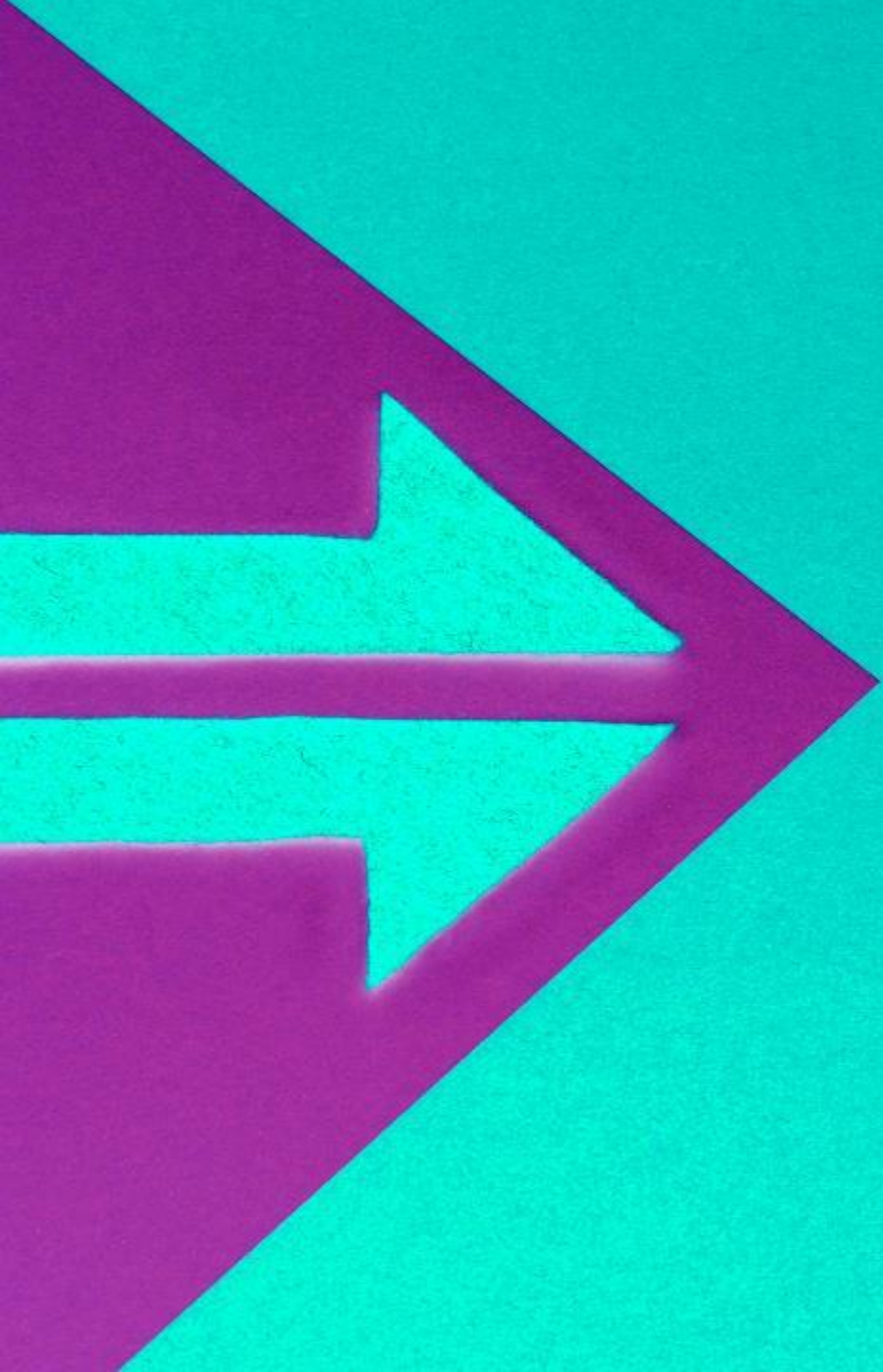
Ke 'aonga ki he siasi

'I he'etau to'o'a e text ko eni, 'oku tau lava 'o faka'uhinga'i 'oku ako'i 'e Paula, ko 'etau mate pe 'oku tau 'alu hake ki Hevani ke tau 'ia Sisu, 'o fepaki mo e ngaahi konga tohitapu kehe (Lea fktata 9:5; Saame 6:5).

'I he tohi tatau ki he kakai Filipai 'oku ne talamai, ke ne kakato mo Kalaisi, kuo pau ke ne tatali ki he momeniti 'o e toetu'u (Fil. 3:8-11).

'I he taimi 'e taha, 'oku fakahoa 'e Paula 'a e sino ki ha tēniti 'oku maumau (mate) koe'uhi ke kofu'aki 'a e mo'ui ta'efa'amate (2 Kol. 5:1-4). Kaekehe, 'oku ne fakamahino mai, 'oku hoko 'a e teunga ko eni 'i he Hā'ele 'Angaua Mai, 'o 'ikai 'i he momeniti 'o e mate (1 Kol. 15:42, 51-54)

KO E HA 'A E
'UHINGA 'O E
MO'UI MA'A
KALAI SI?

‘ULUNGAANGA ‘I HA FOUNGA ‘OKU TAAU MO E ONGOONGOLELEI

"ke taau ho‘omou ‘ulungāanga mo e ongoongolelei ‘a Kalaisi: " (Filipai 1:27a)

Ko e kupu‘i lea ko e "ho ‘ulungaanga" ko e liliu ia ‘o e fo‘i lea faka-Kalisi ko e politeuomai, ‘a ia ko hono ‘uhinga "ke mo‘ui ko ha tangata‘i fonua." ‘Oku na‘ina‘i ‘a Paula ki he kakai Filipai (mo kitautolu kotoa) ke tau ‘ulungaanga ‘i ha founga ‘oku taau mo e kakai ‘o e Langi (Filipai 3:20). Na‘e ako‘i kitautolu ‘e Sisu ‘i he Malanga ‘i he Mo‘unga ki he founga ‘oku totonu ke mo‘ui ‘aki ‘e he kakai ‘o e Langi.

‘E lava ke fakanounou‘i ia ‘o peheni: "ka ke fai ‘a e fakamaau totonu, mo ‘ofa ki he ‘alo‘ofa, pea ke ‘a‘eva ‘i he loto fakatokilalo mo ho ‘Otua" (Maika 6:8). ‘Oku faka‘aonga‘i ‘e Paula ‘a e fale‘i ko ‘eni ko ha talateu ki ha kaveinga na‘e hoha‘a kiate ia: ko e uouangataha ‘i he siasi. Na‘a ne ‘ilo‘i ‘oku fa‘a tupu ‘a e moveuveu mei he hikisia mo e ‘ulungaanga ta‘efe‘unga. Ko ia ai, ‘okú ne na‘ina‘i mai ke tau tō‘onga ‘i ha founga fakangeingeia.

Masiva ‘i he laumalie

Angamaluu

Fiekaia mo fieinua ki he fakamaau totonu

‘Alo‘ofa

Loto ma‘a

Kau Fa‘a Fakalelei

Loto fiemalie ke fulihi atu ‘a e kou‘ahe ‘e taha

‘Ofa ki hotau ngaahi fili

Tapuaki‘i ‘a kinautolu ‘oku kape‘i kitautolu

Fai lelei kia nautolu ‘oku fehi‘a kiate kitautolu

Ke ‘ofa mo anga‘ofa

Ke ‘alo‘ofa mo loto fakatokilalo

Ala me‘a pehe.

KE TAU UOUANGATAHA MA‘A E ONGOONGOLELEI

“...koe‘uhi ka ai ha‘aku ‘alu atu ‘o vakai kiate kimoutolu, pe teu mama‘o, te u fanongo pe ki ho‘omou ngāue, ‘oku mou tu‘uma‘u ‘i he loto pe taha, ‘o uouangataha pe, ‘o feinga fakataha ‘i he tui ki he ongoongolelei;” (Filipai 1:27b)

‘Oku ‘ikai fakapapau‘i ‘e he angatonu mo e angatonu ha mo‘ui ta‘e ‘i ai ha fepakipaki (Filipai 1:30). ‘I he tafa‘aki ‘e taha, na‘e faingata‘a‘ia ‘a Siope, ‘a ia na‘e fakaha ‘e he ‘Otua “‘oku ta‘ehalaia mo angatonu, ko e tangata ‘oku manavahe ki he ‘Otua mo faka‘ehi‘ehi mei he kovi” (Siope 1:8), ‘i ha fepaki fakalilifu, ko e ngaue ‘a e fili.

‘Oku mahu‘inga ‘a e uouangataha ‘i he tau ‘oku tau kau ki ai. ‘Oku na‘ina‘i mai ‘a Paula ke tau tau fakataha ke taukapo‘i ‘a e ongoongolelei (Filipai 1:27b) Kuo pau ke fakataha‘i ‘a e uouangataha ko ‘eni ‘o e taumu‘a mo e lotu mo e ako ‘o e Folofola (‘Efeso 6:18; Fili. 2:16).

‘I he taimi ‘oku tau fepaki ai mo e kovi, kuo pau ke ‘oua na‘a tau ilifia ‘iate kinautolu ‘oku fakafepaki‘i kitautolu (Fili. 1:28). Tau manatu‘i mu‘a ko Setane ko ha fili kuo ikuna‘i, he kuo ‘osi ikuna‘i ‘e Kalaisi ‘a e tau ‘i he kolosi (Luke 10:18; Kolose 2:15)

"Ko e ta'u nai 'eni kuo ta 'i he ngoue 'a e 'Eiki? Pea ko e ha ha 'aonga kuo tau 'omi ki he 'Eiki? 'Oku anga fefe ha'atau fetaulaki mo e fofonga sivisivi 'o e 'Otua? 'Oku tupulaki nai 'etau 'apasia, 'ofa, loto fakatokilalo, mo e falala ki he 'Otua? 'Oku tau mata'ikoloa 'aki nai 'a e hounga'ia 'i he kotoa 'o 'Ene ngaahi 'alo'ofa? 'Oku tau feinga nai ke faitapuekina 'a kinautolu 'oku tau feohi? 'Oku tau fakahaa'i nai 'a e laumalie 'o Sisuu 'i hotau ngaahi famili? 'Oku tau ako'i nai 'Ene Folofola ki he'etau fanau, pea fakaha kiate kinautolu 'a e ngaahi ngaue fakaofa 'a e 'Otua? Kuo pau ke fakafofonga'i 'e he Kalisitiane 'a Sisu 'aki 'ene fakatou lelei mo fai lelei. Pea 'e 'i ai leva ha me'a namu lelei fekau'aki mo e mo'ui, ko ha 'ulungaanga faka'ofa'ofa, 'a ia te ne fakahaa'i 'a e fo'i mo'oni ko e fanau ia 'a e 'Otua, ko ha 'ea-hoko ki he langi."

EGW (Te Mou Ma'u 'a e Malohi, 10 'o Tisema)